

Høringsnotat

Avdeling for kriminalitetsforebygging

Dato: 5. januar 2024

Saksnr: 24/23

Høringsfrist: 16. februar 2024

Forslag til endring i straffegjennomføringsforskriften, påtaleinstruksen, politiregisterforskriften og forskrift om konfliktrådsbehandling (gjennomføring av elektronisk kontroll ved varetekt og ungdomsstraff mv.)

Innhold

1	Bakgrunn og sammendrag.....	3
2	Konstitusjonelle og menneskerettslige rammer.....	5
3	Personvernreglene.....	5
4	Departementets vurderinger og forslag.....	6
4.1	Gjennomføring av varetekt med elektronisk kontroll.....	6
4.1.1	Innledning.....	6
4.1.2	Endring i straffegjennomføringsforskriften	8
4.1.3	Endring i påtaleinstruksen	14
4.2	Elektronisk kontroll ved brudd på vilkår ved ungdomsstraff	17
4.2.1	Innledning.....	17
4.2.2	Endring i straffegjennomføringsforskriften	17
4.2.3	Endring i forskrift om konfliktrådsbehandling	20
4.3	Endring i politiregisterforskriften.....	22
4.4	Elektronisk kontroll ved kombinasjon av ungdomsstraff og kontaktforbud	22
4.5	Øvrige endringer.....	23
4.5.1	Forslag til endring i forskrift om konfliktrådsbehandling.....	23
4.5.2	Forslag til endring i påtaleinstruksen.....	24
5	Økonomiske og administrative konsekvenser	24
6	Forslag til forskriftsendringer.....	24
6.1	Endring i straffegjennomføringsforskriften (forskrift 22. februar 2002)	24
6.1.1	Endring i kapittel 1	24

6.1.2	Nytt Kapittel 7A. Gjennomføring av varetekt med elektronisk kontroll	24
6.1.3	Nytt Kapittel 7B. Gjennomføring av oppholds- og kontaktrestriksjoner med elektronisk kontroll etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd	27
6.2	Endring i påtaleinstruksen (forskrift 28. juni 1985 nr. 1679)	28
6.2.1	Endring i kapittel 9	28
6.2.2	Endring i kapittel 18 A	30
6.3	Endring i politiregisterforskriften (forskrift 20. september 2013 nr. 1097)	30
6.4	Endring i forskrift om konfliktrådsbehandling (forskrift 30. juni 2014 nr. 923)	30
6.4.1	Endring i kapittel 1	30
6.4.2	Endring i kapittel 3	31
6.4.3	Nytt Kapittel 3 A. Særregler for elektronisk kontroll ilagt etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd	31
6.4.4	Endring i kapittel 4	32
6.5	Ikrafttredelse	32

1 Bakgrunn og sammendrag

Forslaget om forskriftsbestemmelser har sin bakgrunn i endringer i konfliktrådsloven, straffeloven og straffeprosessloven mv. om strafferettslige reaksjoner for ungdom og varetekt med elektronisk kontroll, vedtatt av Stortinget 15. desember 2023. Bakgrunnen for lovedningene fremgår av Prop. 139 L (2022–2023) *Endringer i konfliktrådsloven, straffeloven og straffeprosessloven mv. (strafferettslige reaksjoner for ungdom og varetekt med elektronisk kontroll)*. Lovendringene, som så langt ikke er trådt i kraft, omfatter blant annet tre hjemler for å ilegge elektronisk kontroll.

For det første er det gitt en hjemmel for å ilegge *varetektsfengsling som oppholdspåbud med elektronisk kontroll*, se § 184 b i straffeprosessloven, samt en forskriftshjemmel for nærmere reguering av gjennomføringen av slikt oppholdspåbud. Kongen kan gi bestemmelser «om oppholdspåbud etter bestemmelsen her, herunder om saksbehandling og om behandling av personopplysninger i forbindelse med den elektroniske kontrollen». Dette følges opp i denne høringen, se punkt 4.1 nedenfor.

For det andre er det gitt hjemmel for at domstolene, ved brudd på vilkår ved ungdomsstraff, kan beslutte *fortsatt gjennomføring av ungdomsstraffen med vilkår om kontakt- og oppholdsrestriksjoner med elektronisk kontroll*, se nytt fjerde og femte ledd i straffeloven § 52 c og konfliktrådsloven § 31 tredje ledd. I straffeloven § 52 c femte ledd er det bestemmelser om varighet og rettslig prøving, men ikke nærmere regler om gjennomføringen av den elektroniske kontrollen. Kongen er gitt hjemmel for å gi forskrift «om gjennomføring av elektronisk kontroll, herunder om behandling av personopplysninger» i straffeloven § 52 c femte ledd femte punktum. Også dette følges opp i denne høringen, se punkt 4.2.

For det tredje er det gitt en hjemmel for at retten kan idømme *kontaktforbud etter straffeloven § 57 – eventuelt med elektronisk kontroll – i kombinasjon med ungdomsstraff*, se ny § 52 d bokstav b og § 59 ny bokstav d i straffeloven. Slikt kontaktforbud med elektronisk kontroll (omvendt voldsalarm) vil følge de alminnelige reglene for dette etter straffeloven §§ 57 og 58. Departementet foreslår i dette høringsnotatet ingen nye forskriftsbestemmelser om gjennomføring av kontaktforbud med elektronisk kontroll ved kombinasjon med ungdomsstraff, se punkt 4.3 nedenfor.

I dette høringsnotatet foreslås det å gi regler i forskrift som utfyller reglene om gjennomføring av kontakt- og oppholdsrestriksjoner med elektronisk kontroll ved varetekt og ved brudd på ungdomsstraff. Forskriftsbestemmelser om ansvar og plikter foreslås for kriminalomsorgen inntatt i straffegjennomføringsforskriften (forskrift 22. februar 2002 nr. 183), for påtalemyndigheten i påtaleinstruksen (forskrift 28. juni 1985 nr. 1679) og for konfliktrådene i forskrift om konfliktrådsbehandling (forskrift 30. juni 2014 nr. 923).

Forslaget er til dels basert på tilsvarende regler for elektronisk kontroll etter gjeldende rett på andre områder. I dag kan elektronisk kontroll benyttes i to tilfeller: For det første benyttes kontaktforbud med elektronisk kontroll (omvendt voldsalarm) etter straffeloven § 57 femte ledd. Forskriftshjemmelen i § 57 er som nevnt ikke benyttet, men enkelte regler for gjennomføringen er gitt i § 57 femte ledd. I tillegg er påtalemyndighetens plikt til å slette opplysninger registrert i forbindelse med elektronisk kontroll regulert i straffeprosessloven § 216 n. For det

andre kan gjennomføring av frihetsstraff (ubetinget fengselsstraff) skje ved bruk av elektronisk kontroll etter straffegjennomføringsloven § 16 a. Nærmere regler om slik gjennomføring er gitt i forskrift til straffegjennomføringsloven (straffegjennomføringsforskriften) kapittel 7 og i retningslinjer til straffegjennomføringsloven § 16 a (kriminalomsorgens rundskriv KSF-2008-9001 kapittel 3). Videre er det ved utformingen av forslaget sett hen til bestemmelser om gjennomføring av elektronisk kontroll ved brudd på besøksforbud mv., vedtatt av Stortinget 15. desember 2023, se nærmere i Prop. 128 L (2022–2023).

Forslag om gjennomføringen av varetekt som oppholdspåbud med elektronisk kontroll er omtalt i punkt 4.1. I punkt 4.1.2 foreslår departementet et nytt kapittel 7A i straffegjennomføringsforskriften. I det nye kapittelet foreslås det regler om kriminalomsorgens ansvar, undersøkelser av egnethet, informasjon til siktede, husstandsmedlemmer, verger og påtalemyndigheten, siktedes medvirkning – herunder pålegg om rusforbud, kriminalomsorgens kontroll med overholdelse av vilkår – herunder bruk av elektroniske kontrolltiltak, ansvarsfordeling ved utganger, kriminalomsorgens håndtering av brudd på vilkår og behandling av personopplysninger.

Forskriftsbestemmelser om påtalemyndighetens plikter og ansvar er omtalt i punkt 4.1.3. Departementet foreslår å innta regler om påtalemyndighetens initiering av undersøkelser, håndtering av tilbaketrekking av samtykke, meldeplikt til kriminalomsorgen ved pågrep e.l. og behandling av personopplysninger ved elektronisk kontroll i påtaleinstruksen kapittel 9. I tillegg foreslår departementet en endring i påtaleinstruksen § 9-2, om påtalemyndighetens meldeplikt til barnevernstjenesten ved vurdering av gjennomføring av varetekt med elektronisk kontroll.

I punkt 4.2 omtales forslagene til forskriftsbestemmelser om elektronisk kontroll ved brudd på vilkår ved ungdomsstraff. Departementet foreslår et nytt kapittel 7B i straffegjennomføringsforskriften, og dette er omtalt i punkt 4.2.2. I det nye kapittelet foreslås det regler om kriminalomsorgens ansvar, ungdommens medvirkning, kriminalomsorgens kontroll med overholdelse av vilkår – herunder bruk av elektroniske kontrolltiltak, håndtering av brudd på vilkår og behandling av personopplysninger.

Videre foreslår departementet i punkt 4.2.3 endringer i forskrift om konfliktrådsbehandling. Det foreslås et nytt kapittel 3 A med særregler for elektronisk kontroll ilagt etter straffeloven § 52 c nytt fjerde og femte ledd. Departementet foreslår regler om innkalling til nytt ungdomsplanmøte ved illeggelse av elektronisk kontroll etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd, konfliktrådets adgang til å gi tillatelse til handlinger som ellers ville utløst alarmen, håndtering av brudd på vilkår og behandling av personopplysninger knyttet til den elektroniske kontrollen.

Behovet for forskriftsregulering av elektronisk kontroll (rettighetstap) i kombinasjon med ungdomsstraff er nærmere omtalt i punkt 4.3.

I tillegg til forskriftsbestemmelser om elektronisk kontroll, foreslår departementet enkelte øvrige endringer i forskrift om konfliktrådsbehandling og påtaleinstruksen som følge av lovendringene i konfliktrådsloven, straffeloven og straffeprosessloven, se punkt 4.5 nedenfor.

2 Konstitusjonelle og menneskerettslige rammer

Kontakt- og oppholdsrestriksjoner med elektronisk kontroll kan utgjøre et inngrep i flere menneskerettigheter. Det vises til gjennomgangen av rettighetene til den som blir ilagt besøksforbud med elektronisk kontroll i Prop. 128 L (2022–2023) punkt 4.3 side 13 flg. Redegjørelsen der gjør seg gjeldende også for personer som ilegges kontakt- eller oppholdsrestriksjoner med elektronisk kontroll etter de nye hjemlene, se Prop. 139 L (2022–2023) punkt 13.2.1 side 132, punkt 21.2.1.1 side 197–198 og punkt 30.2.2.1 side 262.

Retten til privatliv er vernet i Grunnloven § 102 og Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK). EMK artikkel 8 slår fast at ingen vilkårlig eller ulovlig skal utsettes for innblanding i sitt privatliv, sin familie eller sitt hjem. Se også FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) artikkel 17. Begge konvensjoner er inkorporert i norsk rett gjennom lov 21. mai 1999 nr. 30 om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven), jf. § 2, og skal ved motstrid gå foran annen lovgivning, jf. § 3.

For barn er retten til privatliv mv. særlig regulert i FNs konvensjon om barnets rettigheter (FNs barnekonvensjon) artikkel 16. Denne bestemmelsen beskytter barnet mot vilkårlig eller ulovlig innblanding i privatliv, familieliv, hjem og korrespondanse, og mot ulovlige angrep mot ære og omdømme. Ordlyden ligger svært nært opp til SP artikkel 17 og er en parallell til EMK artikkel 8.

FNs barnekomité har i generell kommentar nr. 25 (2021) om barnets rettigheter i det digitale miljøet (CRC/C/GC/25) gitt en tolkning av hva som ligger i vilkåret om at inngrep ikke skal være vilkårlige eller ulovlige sett hen til beskyttelsen av privatlivet. Komiteen legger til grunn at slik innblanding må ha hjemmel i lov, oppfylle et legitimt formål, understøtte prinsippet om dataminimering, være proporsjonale, ta i betraktning hensynet til barnets beste og ikke være i konflikt med bestemmelsene i eller formålet med FNs barnekonvensjon, se kommentarens punkt 69.

Ulike former for bruk av digital teknologi for å kontrollere overholdelse av vilkårene, innebærer overvåking av den kontrollertes geografiske posisjon og/eller bevegelse, samt behandling av disse personopplysningene. Slik behandling representerer et inngrep i den kontrollertes rett til privatliv.

Det ovennevnte vilkåret om at inngrep i rettighetene må være proporsjonale, innebærer et krav om forholdsmessighet mellom det målet som søkes ivaretatt og de midlene som brukes for å oppnå dette. I forholdsmessighetsvurderingen må hensynet til berørte personers trygghet og til å avverge kriminalitet, vurderes opp mot den kontrollertes rett til vern mot myndighetenes overvåking og innsamling og lagring av vedkommendes personopplysninger. Det vil være relevant hvor lenge opplysningene lagres, hvem som har tilgang til dem, og om det foreligger tilstrekkelige prosessuelle regler for å forhindre misbruk.

3 Personvernreglene

Det er flere internasjonale rettsakter som danner rammer for behandling av personopplysninger, herunder Europarådets konvensjon om personvern i forbindelse med elektronisk databehandling av personopplysninger (ETS nr. 108), personvernforordningen (EU) 2016/679 (GDPR) og direktiv (EU) 2016/680 (LED). Både LED og GDPR inneholder flere av de samme grunnleggende kravene

til behandling av personopplysninger, blant annet at behandlingen av personopplysninger er lovlig, rimelig og samles inn til uttrykkelige og legitime formål. Opplysningene skal være relevante og nødvendige, korrekte og oppdaterte, og de skal oppbevares trygt og sikres mot beskadigelse og uautorisert bruk. Opplysningene kan ikke brukes til formål som er uforenlig med de formål opplysningene var samlet inn for. Det må foreligge et rettsgrunnlag for behandlingen, og ytterligere vilkår må være oppfylt for særlig kategorier av personopplysninger, herunder biometriske data med det formål entydig å identifisere en fysisk person. Etter LED artikkel 10 skal behandling av slike opplysninger kun tillates når det er strengt nødvendig («strictly necessary»). Se nærmere om det nedenfor under punkt 4.1.2.7 og punkt 4.2.2.4.

Inntil nye regler om behandling av personopplysninger under straffegjennomføring og varetekt er på plass, gjelder lov 14. april 2000 nr. 31 (personopplysningsloven (2000)) og forskrift 15. desember 2000 nr. 1265 (personopplysningsforskriften (2000)) for *kriminalomsorgens* behandling av personopplysninger etter straffegjennomføringsloven kapittel 1 A og 1 B, og ved gjennomføringen av strafferettslige reaksjoner i *konfliktrådene*. Dette følger av overgangsreglene i forskrift 15. juni 2018 nr. 877 (overgangsreglene) § 1. Forskrift 20. september 2013 nr. 1099 om behandling av personopplysninger i kriminalomsorgen regulerer enkelte behandlingsaktiviteter i kriminalomsorgen nærmere, herunder lagring, sletting og tilgang til personopplysninger, samt informasjonssikkerhet.

I Prop. 139 L (2022–2023) punkt 21.2.1.5 side 201 er det redegjort nærmere for kriminalomsorgens behandling av dataene innsamlet ved straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

For *påtalemyndighetens* behandling av personopplysninger etter straffeprosessloven gjelder lov 28. mai 2010 nr. 16 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterloven) og forskrift 20. september 2013 nr. 1097 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterforskriften). Se lov 15. juni 2018 nr. 38 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven (2018)) § 2 andre ledd bokstav b og politiregisterloven § 3.

For en nærmere redegjørelse for teknologiske løsninger ved bruk av elektronisk kontroll, vises det til Prop. 139 L (2022–2023) punkt 2.5.2 side 30.

4 Departementets vurderinger og forslag

4.1 Gjennomføring av varetekt med elektronisk kontroll

4.1.1 Innledning

Som nevnt er det vedtatt en hjemmel for gjennomføring av varetekt som oppholdspåbud med elektronisk kontroll, og hjemmel for at Kongen kan gi nærmere forskrifter om slikt oppholdspåbud, herunder om saksbehandling og om behandling av personopplysninger i forbindelse med den elektroniske kontrollen.

Det finnes som nevnt forskriftsbestemmelser som gjelder for *straffegjennomføring med elektronisk kontroll* i straffegjennomføringsloven § 16 a, straffegjennomføringsforskriften kapittel 7 og nærmere retningslinjer i KSF-2008-

9001 kapittel 3. Videre er *påtalemyndighetens bruk av tvangsmidler* regulert i påtaleinstruksen kapittel 9.

I Prop. 139 L (2022–2023) punkt 30.3.4 side 277–278 har departementet redegjort for ansvarsfordelingen mellom påtalemyndigheten og kriminalomsorgen i tilfellene der det kan være aktuelt å gjennomføre varetekt som oppholdspåbud med elektronisk kontroll. Departementet har i proposisjonen lagt til grunn at politiet og påtalemyndigheten på vanlig måte vil etterforske, pågripe og begjære varetektsfengsling. I de tilfellene der det kan være aktuelt med oppholdspåbud med elektronisk kontroll, la departementet til grunn at påtalemyndigheten – enten på eget initiativ, eller etter pålegg fra retten – raskt må initiere et samarbeid med kriminalomsorgen for å vurdere om vilkårene for slik gjennomføring er oppfylt. Videre la departementet til grunn at kriminalomsorgen må foreta undersøkelser av siktedes bopel og øvrige forhold av betydning for spørsmålet om varetekt kan gjennomføres som oppholdspåbud med elektronisk kontroll.

Dersom forutsetningene for gjennomføring av varetekt som oppholdspåbud med elektronisk kontroll først foreligger etter at den siktede er varetektsfengslet, mente departementet at påtalemyndigheten skal bringe spørsmålet om overføring til elektronisk kontroll som alternativ gjennomføringsform inn for retten, som avgjør dette ved kjennelse.

Om gjennomføringen av varetekt med elektronisk kontroll heter det i proposisjonen (på side 277–278):

«Oppholdspåbud med elektronisk kontroll foreslås gjennomført av kriminalomsorgen, som allerede har godt etablerte ordninger for straffegjennomføring med elektronisk kontroll og som bistandsyter til politiet for ordningen med kontaktforbud (omvendt voldsalarm). Oppfølging av den siktede under elektronisk kontroll ved gjennomføring av varetekt, vil være noe annerledes enn ved de nevnte ordningene. Siktede som ilegges oppholdspåbud med elektronisk kontroll er ikke straffedømt, og skal ikke ha tilsvarende plikter som domfelte under straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Dette gjelder for eksempel oppmøte- og aktivitetsplikt. Samtidig tilsier varetektsgrunnlaget, blant annet ved unndragelses- og gjentakelsesfare, at den siktede ikke kan tillates tilsvarende bevegelsesfrihet som ved kontaktforbud (omvendt voldsalarm). Selv om det ikke er et krav om aktivitet eller sysselsetting for siktede i varetektsperioden, kan retten etter en konkret vurdering komme til at fast avtalte utganger til for eksempel arbeid, skole eller behandling, ikke vil være i strid med formålet med fengslingen. For siktede under 18 år vil det i utgangspunktet være til barnets beste å kunne gå på skole og å møte venner og bekjente i skoletiden. Departementet ser likevel at dette i mange tilfeller ikke vil ivareta formålet med fengslingen.

Kriminalomsorgen er også ansvarlig for å føre nødvendig tilsyn i siktedes bolig, eller institusjon, dersom oppholdspåbudet gjennomføres der. Nærmere bestemmelser om dette foreslås fastsatt i forskrift. Dersom det oppstår akutte situasjoner, for eksempel ved at siktede fremstår sterkt ruset eller psykotisk og er truende/utagerende, og det vil være behov for politiets assistanse, må politiet tilkalles på vanlig måte. De alminnelige reglene for pågrep vil da kunne komme til anvendelse.»

Departementet mener det er nødvendig med forskriftsbestemmelser både for påtalemyndigheten og kriminalomsorgen. Den nærmere reguleringen av gjennomføringen av varetekt med elektronisk kontroll foreslås derfor inntatt i straffegjennomføringsforskriften for kriminalomsorgen (se punkt 4.1.2) og i påtaleinstruksen for påtalemyndigheten (se punkt 4.1.3).

4.1.2 Endring i straffegjennomføringsforskriften

4.1.2.1 Hjemmel og plassering

Den nye forskriftshjemmelen i § 184 b tredje ledd lyder:

«Kongen kan gi nærmere forskrifter om oppholdspåbud etter bestemmelsen her, herunder om saksbehandling og om behandling av personopplysninger i forbindelse med den elektroniske kontrollen.»

Gjennomføringen av *varetektsfengsling med elektronisk kontroll* vil i en del tilfeller være tilsvarende som ved *straffegjennomføring med elektronisk kontroll*. Departementet foreslår derfor å ta utgangspunkt i reglene for slik gjennomføring i straffegjennomføringsloven § 16 a, straffegjennomføringsforskriften kapittel 7 og retningslinjene i KSF-2008-9001 kapittel 3 ved reguleringen av kriminalomsorgens gjennomføring av varetekt med elektronisk kontroll. De nye bestemmelsene foreslås inntatt som et nytt kapittel 7A i straffegjennomføringsforskriften, se punkt 6.

Departementet forutsetter at politiet og kriminalomsorgen ved behov vil inngå en samarbeidsavtale om den nærmere arbeidsfordelingen for å utfylle de foreslåtte forskriftsbestemmelsene, tilsvarende samarbeidsavtalen 16. desember 2014 om gjennomføringen av kontaktforbud med elektronisk kontroll. Departementet legger til grunn at blant annet den praktiske gjennomføring av på- og avlenking best reguleres i avtale mellom politiet og kriminalomsorgen.

4.1.2.2 Kriminalomsorgens ansvar

Varetekt med elektronisk kontroll har både et annet grunnlag og et annet formål enn straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Mens sistnevnte besluttes av kriminalomsorgen, besluttes varetekt med elektronisk kontroll av retten, se § 184 b i straffeprosessloven.

Departementet foreslår en bestemmelse der ansvaret for gjennomføringen og kontrollen av vilkårene legges til kriminalomsorgen, og slår fast at grunnlaget for gjennomføringen er rettens avgjørelse etter straffegjennomføringsloven § 184 b, se forslaget til ny § 7A-1 i straffegjennomføringsforskriften.

Når det gjelder kriminalomsorgens undersøkelser, viser departementet til redegjørelsen i Prop. 139 L (2022–2023) punkt 30.3.4 side 277:

«... Kriminalomsorgen må foreta undersøkelser av siktedes bopel og øvrige forhold av betydning for spørsmålet om varetekt kan gjennomføres som oppholdspåbud med elektronisk kontroll. Dette vil blant annet omfatte undersøkelse av om det finnes andre husstandsmedlemmer og om siktede har arbeid eller tar utdanning som det er aktuelt å videreføre under varetekt. Videre vil kriminalomsorgen måtte undersøke om det er sikkerhetsmessige grunner, hensyn til samboende – voksne og eventuelle barn – eller andre forhold som taler mot oppholdspåbud med elektronisk kontroll.»

Departementet påpekte viktigheten av at undersøkelser gjort for å vurdere om varetekt kan gjennomføres som oppholdspåbud med elektronisk kontroll, ikke går ut over etterforskning som kan føre til at fengsling ikke lenger er nødvendig.

At det er kriminalomsorgen som er ansvarlig for å gjennomføre undersøkelsene, og gjennomføringen og kontrollen av varetektsformen, foreslås regulert i straffegjennomføringsforskriften § 7A-1.

4.1.2.3 *Kriminalomsorgens undersøkelser av egnethet*

Nærmere om den undersøkelsen av egnethet som skal foretas, og at den bare skal foretas når påtalemyndigheten ber om det, foreslås regulert i straffegjennomføringsforskriften ny § 7A-2. Undersøkelsene skal foretas så snart som mulig, og skal tilpasses den tiden kriminalomsorgen har til rådighet, se forslaget til § 7A-2 andre ledd. Det vil kunne innebære at undersøkelsene ikke er like omfattende eller grundige ved vurderingen av varetekt med elektronisk kontroll som ved vurderingen av straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Undersøkelsene må likevel være så omfattende at beslutningen blir sikkerhetsmessig forsvarlig. Kriminalomsorgen må også se hen til eventuelle sikkerhetsmessige forhold og eventuelle andre særlige forhold hos siktede.

Kriminalomsorgen må undersøke de forholdene retten skal vurdere i fengslingskjennelsen, blant annet om varetekt med elektronisk kontroll er «egnet», jf. § 184 b i straffeprosessloven. I Prop. 139 L (2022–2023) punkt 30.2.2.4 side 264 redegjør departementet for hva som ligger i vilkåret «egnet», og som derfor også må legges til grunn for kriminalomsorgens undersøkelsesplikt etter forslaget i denne høringen.

For det første må gjennomføringsformen være egnet til å ivareta formålet med varetektsfengslingen, jf. straffeprosessloven § 184 andre ledd, jf. § 171, § 172, § 173 annet ledd eller § 173 a.

For det andre innebærer egnethetskravet at siktede selv må egne seg for gjennomføring som oppholdsforbud med elektronisk kontroll. Eventuelle forhold ved siktede som innebærer at det er tvil om vedkommende vil kunne oppfylle vilkårene for elektronisk kontroll, vil inngå i vurderingen. Dette kan blant annet være forhold ved siktedes fysiske eller psykiske helse, særlige sårbarheter eller særlige sikkerhetsforhold ved siktede.

For det tredje vil egnethetskravet ifølge proposisjonen innebære at siktede må ha et egnet oppholdssted til gjennomføring av oppholdspåbudet. Dette må ses i sammenheng med vilkåret om at siktede skal «oppholde seg på bestemte steder», jf. ny § 184 b i straffeprosessloven. Krav til oppholdssted er nærmere omtalt i proposisjonen punkt 30.2.5.4 side 271 og punkt 30.2.7.4 (om opphold på institusjon) side 273–274. Oppholdsstedet kan være siktedes bolig eller annet sted der siktede har fast opphold, herunder institusjon eller kommunal boenhet. Opphold ved institusjon eller kommunal boenhet forutsetter at siktede har vedtak om opphold der i hele den aktuelle varetektsperioden. Oppholdsstedet må være fysisk egnet for varetektsoppholdet og for den kontrollen som skal gjennomføres.

For det fjerde må forholdene for øvrig være «egnet». Ifølge proposisjonen må retten blant annet se hen til hensynet til siktedes husstandsmedlemmer (både myndige og umyndige), herunder om det foreligger konflikt eller fare for trusler, vold eller overgrep enten mot siktede eller fra siktede mot husstandsmedlemmer. Departementet uttrykte at varetektsfengsling ved oppholdspåbud med elektronisk

kontroll aldri vil kunne anses «egnet» dersom den handlingen som siktede varetektsfengsles for gjelder trusler, vold eller seksuallovbrudd mot en den siktede bor sammen med. Se for øvrig kravet til samtykke, herunder fra husstandsmedlemmer, i proposisjonen punkt 30.2.4.4 side 269–270 og om opphold i samme bolig som fornærmede i punkt 30.2.6.4 side 272–273.

Departementet foreslår ingen hjemmel for at kriminalomsorgen kan innhente opplysninger fra barnevernstjenesten. Påtalemyndigheten har plikt til å informere barnevernet dersom det er aktuelt å begjære varetektsfengsling av barn, jf. påtaleinstruksen § 9-2 andre ledd. Departementet foreslår at påtalemyndigheten også skal varsle barnevernet dersom siktede eller siktedes husstandsmedlemmer er mindreårige, og det er aktuelt å begjære varetektsgjennomføring med elektronisk kontroll, se punkt 4.1.3.

4.1.2.4 *Informasjon og innhenting av samtykke*

Varetekt med elektronisk kontroll forutsetter samtykke fra siktede, siktedes husstandsmedlemmer og eventuelle mindreåriges verger, se § 184 b andre ledd i straffeprosessloven, omtalt i Prop. 139 L (2022–2023) punkt 30.2.4.4 side 269–270. Et informert samtykke forutsetter at disse personene gis tilstrekkelig og egnet informasjon om hva slik gjennomføring innebærer. Siktede skal også informeres om konsekvensene av brudd på vilkårene for slik gjennomføring. At informerte samtykker foreligger, er påtalemyndighetens ansvar. Departementet mener likevel det er naturlig at informasjonen kan gis og samtykker innhentes av kriminalomsorgen, for eksempel i forbindelse med utredningen av egnethet. Dette foreslås fastslått ny § 7A-3 første ledd i straffegjennomføringsforskriften. Videre foreslår departementet at det fremgår av forskriften § 7A-3 sjette ledd at samtykket skal være skriftlig. Det foreslås også regulert at informasjon til husstandsmedlemmene gis, og samtykke innhentes, når siktede ikke er til stede, se ny § 7A-3 andre ledd. Dette er ment å sikre et fritt samtykke. Se nærmere i Prop. 139 L (2022–2023) punkt 30.2.4.4 side 270. Mindreåriges rett til informasjon og anledning til å uttale seg foreslås presisert i straffegjennomføringsforskriften § 7A-3 femte ledd. Dette er en konkretisering av straffegjennomføringsforskriften § 1-3 andre ledd andre punktum, som gir barn rett til å uttale seg i saker som angår dem. Retten må tolkes i lys av Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon artikkel 12, jf. menneskerettsloven § 2 nr. 4. For at rettigheten skal anses oppfylt må barnet, dersom hen har ønske om det, få anledning til å uttale seg direkte til en representant for kriminalomsorgen.

4.1.2.5 *Kriminalomsorgens informasjon til påtalemyndigheten*

Avklaring av om varetekt kan gjennomføres som oppholdspåbud med elektronisk kontroll vil normalt måtte foregå raskt sammenlignet med tilsvarende vurdering ved straffegjennomføring. Tidsaspektet setter som nevnt begrensninger for omfanget av kriminalomsorgens undersøkelser. For å sikre rask framgang foreslår departementet at det fremgår av forskriften at kriminalomsorgen orienterer påtalemyndigheten «uten ugrunnet opphold» om resultatet av de undersøkelsene som er foretatt, se forslaget til ny § 7A-4 første ledd. Videre foreslår departementet at orienteringen skal være skriftlig og tilstrekkelig til at retten skal kunne vurdere om slik gjennomføring er egnet. Omfanget av redegjørelsen må imidlertid begrenses ut fra den tiden kriminalomsorgen har til rådighet.

I proposisjonen ble det også lagt opp til at situasjonen der et gitt samtykke blir trukket reguleres i forskrift. Se nærmer i Prop. 139 L (2022–2023) punkt 30.3.4.4 side 270. Departementet foreslår at kriminalomsorgen i et slikt tilfelle «straks» må melde fra til påtalemyndigheten, se forslaget til ny § 7A-4 andre ledd.

4.1.2.6 *Siktedes medvirkning og rusforbud*

Departementet foreslår å regulere siktedes medvirkning i ny § 7A-5 i straffegjennomføringsforskriften. Det foreslås at siktede må medvirke til det som er nødvendig for å gjennomføre kontrollen. Dette tilsvarer tilsvarende bestemmelse ved besøksforbud med elektronisk kontroll i straffeprosessloven § 222 h første punktum, se Prop. 128 L (2022–2023) side 69. Siktede må blant annet vedlikeholde kontrollutstyret, herunder sørge for at enheten er ladet og at den har dekning.

Ved varetekt i fengsel, straffegjennomføring med elektronisk kontroll og for øvrig straffegjennomføring i samfunnet er siktede og domfelte underlagt rusforbud. Det samme rusforbudet må gjelde siktede som gjennomfører varetekt med elektronisk kontroll, og foreslås forskriftsfestet i ny § 7A-5 andre ledd. På samme måte som ved annen straffegjennomføring og varetekt, er et rusforbud en nødvendig forutsetning for at gjennomføring av varetekt som oppholdspåbud med elektronisk kontroll skal være et sikkerhetsmessig forsvarlig alternativ til ordinær varetektsfengsling. Departementet mener at forskriftshjemmelens ordlyd, «nærmere forskrifter om oppholdspåbud», er tilstrekkelig dekkende til å kunne ilegge rusforbud. Et rusforbud er, på samme måte som de øvrige kravene til siktedes medvirkning i forslaget til § 7A-5, og ileggelsen av kontroll etter forslaget til § 7A-6, nettopp regler om gjennomføringen av oppholdspåbudet. Det må også sees hen til at gjennomføringsformen (varetekt med EK) er et frivillig alternativ til, og ikke vil innebære en innskrenkning sammenlignet med, ordinær varetektsfengsling.

4.1.2.7 *Kriminalomsorgens kontroll*

Når det gjelder det nærmere innholdet i kriminalomsorgens kontroll, foreslår departementet at det inntas en forskriftsbestemmelse om at kriminalomsorgen skal kontrollere at de fastsatte vilkårene for varetektsgjennomføringen overholdes, og at dette blant annet kan innebære uanmeldte hjemmebesøk, se forslaget til ny § 7A-6 første ledd første punktum. Videre foreslår departementet at det forskriftsfestes at kontrollen ikke skal være mer omfattende enn det som er nødvendig for å sikre at vilkårene overholdes, se forslaget til § 7A-6 første ledd andre punktum.

Departementet har tidligere hørt forslaget om å bruke en kombinasjon av radiofrekvensteknologi (RF-teknologi) og aktiv sporing med GPS ved varetekt med elektronisk kontroll, se høringsnotat 1. september 2020 punkt 17.1.4.3 og høringsnotat 13. oktober 2022 punkt 4.2.5.3.1. Forslaget innebar at kontroll med RF-teknologien skulle benyttes på siktedes faste oppholdssted, som for eksempel i hjemmet, og kontroll med sporingsteknologi skulle benyttes utenfor disse stedene. Forslaget ble opprettholdt i Prop. 139 L (2022–2023), men ble foreslått regulert i forskrift. Departementet foreslår i dette høringsnotatet forskriftsbestemmelser med samme utgangspunkt, men med enkelte endringer og presiseringer.

Departementet foreslår at det istedenfor betegnelsen «RF-teknologi» brukes «teknologi som viser at siktede oppholder seg på et på forhånd bestemt sted

(områdelokalisering)», se forslaget til § 7A-6 andre ledd. Formålet med begrepsbruken er å gjøre bestemmelsen teknologinøytral, slik at ordlyden ikke hindrer bruk av andre teknologier enn de som brukes og er kjent i dag. For eksempel kan det tenkes at Bluetooth eller GPS-teknologi kan erstatte RF-teknologi for å kontrollere at siktede oppholder seg innenfor et på forhånd bestemt sted. Det er ikke ment at begrepsendringen skal innebære at det kan brukes mer inngripende teknologi eller mer intensiv kontroll enn det som i dag kan gjennomføres med RF-teknologi.

Aktiv sporing med GPS eller lignende er et inngripende tiltak. Slik sporing vil vise siktedes posisjon i sanntid relativt presist. Slik sporing kan være belastende. Det må likevel sees hen til at målgruppen for oppholdspåbud med elektronisk kontroll vil være personer som er siktet for en handling som kan medføre høyere straff enn fengsel i seks måneder, og der varetekt anses som påkrevd for å hindre ny kriminalitet, bevisforspillelse eller unndragelse. Dersom ikke siktede hadde blitt underlagt elektronisk kontroll, ville hen blitt fengslet. Departementet mener det er nødvendig og forholdsmessig med kontroll både av siktedes oppholdssted (områdelokalisering) og muligheten for å kontinuerlig spore vedkommendes geografiske posisjon (aktiv sporing). Departementet foreslår å forskriftfeste at siktede skal underlegges en kombinasjon av kontroll ved områdelokalisering og aktiv sporing. Områdelokalisering skal benyttes når siktede oppholder seg i boligen, eller annet sted der oppholdspåbudet skal gjennomføres, se § 7A-6 andre ledd første punktum. Videre foreslår departementet at aktiv sporing aktiveres «umiddelbart» dersom siktede forlater boligen eller alarmen utløses på annen måte, se andre ledd andre punktum. Aktiv sporing skal også benyttes dersom siktede skal bevege seg utenfor oppholdsstedet, for eksempel i forbindelse med arbeid eller utdanning, uten følge av politiet, jf. forslaget til andre ledd tredje og fjerde punktum.

I tillegg foreslår departementet å gi kriminalomsorgen myndighet til å beslutte bruk av videosamtale, med eller uten posisjonering, fjernalkoholtesting og kontroll av biometri, se forslaget til § 7A 6 tredje ledd.

Videosamtale kan brukes til å identifisere siktede og til å kontrollere at vilkårene som er satt i fengslingskjennelsen blir oppfylt, jf. forslaget til § 7A-6 fjerde ledd. Videosamtale kan også brukes som et alternativ til kontrollbesøk etter første ledd.

Departementet foreslår at det fremgår av forskriften § 7A-6 femte ledd at biometri bare kan benyttes for å identifisere domfelte når formålet ikke kan oppnås på en mindre inngripende måte. I § 7A-6 sjette ledd foreslår departementet å innta en bestemmelse om at siktede skal informeres om hva slags teknologi som tas i bruk, og om hvilke personopplysninger som vil bli behandlet som følge av bruken.

Departementet foreslår videre at det i forskriften slås fast at kriminalomsorgen kan foreta ruskontroll, og hvordan ruskontrollen skal gjennomføres, se § 7A-6 syvende ledd. Dette foreslås regulert tilsvarende som ved samfunnsstraff i straffegjennomføringsloven § 56 første ledd andre punktum.

Forutsetningen for å beslutte kontroll etter forslaget til § 7A-6 tredje ledd er at slik kontroll anses nødvendig for å kontrollere de fastsatte vilkårene, jf. forslaget til første ledd andre punktum. Jo mer inngripende kontrollen er, desto mer skal det til for at slik kontroll kan anses «nødvendig». I dette ligger det også at ikke skal brukes mer inngripende tiltak enn nødvendig, altså et krav om forholdsmessighet. I

denne vurderingen må det tas utgangspunkt i de samlede kontrolltiltakene siktede er underlagt, hvor omfattende og inngripende hvert tiltak er for siktede og særlige forhold ved siktedes. Selv om terskelen for kontroll av blant annet biometriopplysninger bør være høy, må kriminalomsorgen se hen til hvilke andre kontrolltiltak som er aktuelle, og hvor inngripende dette vil være for den konkrete siktede. Det kan tenkes tilfeller der for eksempel ansiktsgjenkjenning ved bruk av mobiltelefon i forbindelse med en rusprøve oppleves mindre inngripende for siktede enn at en ansatt fra kriminalomsorgen kommer hjem til en for å gjennomføre kontrollen.

Det er kriminalomsorgen, ikke institusjonen eller boenheten, som har ansvaret for gjennomføring av kontroll også dersom oppholdspåbudet blir gjennomført i institusjon eller ved kommunal boenhet, se nærmere i Prop. 139 L (2022–2023) punkt 30.2.7.4 side 273–274.

4.1.2.8 *Fremstilling*

Retten kan i enkelte tilfeller beslutte at siktede skal ha adgang til å forlate boligen (utgang) til for eksempel skole eller annen sysselsetting, se nærmere i Prop. 139 L (2022–2023) punkt 30.3.4 side 278. Slike utganger kan gjennomføres uten følge med mindre retten har angitt noe annet. Siktede vil i slike tilfeller være underlagt aktiv sporing, se forslaget til § 7A-6 andre ledd tredje punktum. I proposisjonen har departementet uttalt at utganger som ikke fremgår i kjennelsen må skje med følge. Ettersom siktede er i varetekt, foreslår departementet at påtalemyndigheten har ansvaret for eventuelle utganger eller fremstillinger, og at dette forskriftsfestes, se forslaget til § 7A-7. Den nærmere praktiske gjennomføringen av dette forutsettes avtalt mellom kriminalomsorgen og politiet, eller fastsatt i rundskriv.

4.1.2.9 *Brudd på vilkår*

I Prop. 139 L (2022–2023) foreslo departementet at kriminalomsorgen – hvis siktede bryter oppholdspåbudet eller begår nye straffbare handlinger under gjennomføringen – må melde dette til påtalemyndigheten, som kan vurdere å begjære vedkommende innsatt i fengsel, se punkt 30.3.4 side 278.

Departementet foreslår at kriminalomsorgens plikt til å orientere påtalemyndigheten om brudd fremgår av straffegjennomføringsforskriften fastesttes i forskrift, se forslaget til § 7A-8. Kriminalomsorgen kan i den forbindelse dele de opplysningene fra den elektroniske kontrollen som er nødvendig for påtalemyndighetens behandling av saken. Påtalemyndighetens plikt ved brudd på vilkår foreslås regulert i påtaleinstruksen, se punkt 4.1.3 nedenfor.

4.1.2.10 *Behandling av personopplysninger*

Som nevnt gjelder personopplysningsloven (2000), personopplysningsforskriften (2000) og forskrift om personopplysninger i kriminalomsorgen for behandlingen av personopplysninger i kriminalomsorgen. Departementet foreslår å innta enkelte regler om registrering og sletting av opplysninger i straffegjennomføringsforskriften § 7A-9.

Departementet foreslår at det bare kan behandles opplysninger som er innhentet i tråd med reglene om kontroll i forslaget til § 7A-6, se forslaget til § 7A-9 første ledd første punktum. Videre foreslår departementet at det kun er personer som har «tjenstlig behov for det» som skal ha tilgang til de registrerte opplysningene, jf.

forslaget til § 7A-9 første ledd andre punktum. Det vil først og fremst være de som står for kontrollen, men kan også være andre som for eksempel vurderer brudd på vilkår, egnethet mv. Dette er en innsnevring i forhold til forskrift om personopplysninger i kriminalomsorgen § 7. Etter den bestemmelsen har alle tilsatte i kriminalomsorgen som skal ivareta formålene med behandling av personopplysninger etter straffegjennomføringsloven § 4 c, samt «andre som utfører tjeneste eller arbeid for kriminalomsorgen» tilgang til personopplysninger. Kontrollopplysningene er av en annen karakter enn øvrige opplysninger registrert av kriminalomsorgen. Behovet for tilgangen er også en annen. Det er bare behov for tilgang til kontrollopplysningene for faktisk å kontrollere om vilkårene for varetektsgjennomføringen blir overholdt, samt ved vurderingene av brudd og egnethet, og dersom slike opplysninger kan være av betydning for fengslings- eller straffesaken. Informasjon om en persons bevegelser er informasjon av sensitiv karakter.

Departementet foreslår også å innta en regel om sletting av opplysninger, se forslaget til § 7A-9 andre ledd. For å sikre at ikke opplysninger som er av betydning for fengslings- eller straffesaken går tapt, legges sletteplikten til påtalemyndigheten. Departementet foreslår at kriminalomsorgen «snarest mulig», og senest når oppholdspåbudet er opphørt, sender de registrerte opplysningene til påtalemyndigheten for beslutning om sletting eller videre lagring. Eventuell videre lagring skal skje hos påtalemyndigheten. Kriminalomsorgen skal altså ikke beholde kontrollopplysninger om siktede. Videre lagring vil i tilfelle skje hos påtalemyndigheten, og reguleres etter straffeprosessloven § 216 n, politiregisterloven og -forskriften.

4.1.3 Endring i påtaleinstruksen

4.1.3.1 Hjemmel og plassering

De foreslåtte endringene i påtaleinstruksen foreslås inntatt i påtaleinstruksen kapittel 9 om bruk av tvangsmidler.

4.1.3.2 Påtalemyndighetens ansvar

Som det fremgår av omtalen av Prop. 139 L (2022–2023) i punkt 4.1.1 ovenfor, skal påtalemyndigheten selv være ansvarlig for å initiere undersøkelser av om vilkårene for å gjennomføre varetekt som oppholdspåbud med elektronisk kontroll er oppfylt. Forutsetningen er at påtalemyndigheten anser slik gjennomføring som egnet til å ivareta formålene ved varetektsfengsling, og de øvrige vilkårene for slik gjennomføring antas oppfylt. Dette foreslås fastslått i påtaleinstruksen ny § 9-4 a første ledd. Undersøkelser kan også initieres etter begjæring fra siktede eller forsvareren. Påtalemyndigheten er imidlertid ikke pålagt å igangsette undersøkelser etter en slik begjæring. Det er påtalemyndigheten som vurderer om slik gjennomføring av varetekt kan være egnet, og om det skal igangsettes undersøkelser av om vilkårene er oppfylt.

Siktedes alder skal tillegges stor vekt i påtalemyndighetens vurdering av om undersøkelser skal igangsettes. Departementet legger til grunn at gjennomføringsformen vil være særlig aktuell der siktede er under 24 år, eller dersom det er grunn til å tro at siktede ikke vil være i stand til å gjennomføre varetekt i fengsel på grunn av vedkommendes helsesituasjon. Departementet foreslår at dette fremgår av påtaleinstruksen, se forslaget til § 9-4 a andre ledd. Se

nærmere i Prop. 139 L (2022–2023) punkt 30.2.3.4 side 266–267 om aktuell personkrets.

Hvor raskt det kan avklares om oppholdspåbud med elektronisk kontroll kan være aktuelt, og hvor omfattende undersøkelser som kreves, vil variere fra sak til sak. Det vises til Prop. 139 L (2022–2023) punkt 30.3.4 side 277, der departementet uttalte:

«Hvor raskt dette kan avklares, og hvor omfattende undersøkelser som kreves, vil variere fra sak til sak. I høringsnotatet 13. oktober 2022 la departementet til grunn at gjennomføringsformen måtte være tilgjengelig fra førstegangsfengslingen. På bakgrunn av høringsinnspillene, ser imidlertid departementet at dette sjelden vil kunne la seg gjennomføre. Særlig vil det være vanskelig i saker der siktede er barn, og fristen for fremstilling for fengsling er 24 timer. Det er også viktig at undersøkelser gjort for å vurdere om varetekt kan gjennomføres som oppholdspåbud med elektronisk kontroll, ikke går ut over etterforskning som kan føre til at fengsling ikke lenger er nødvendig.»

Departementet foreslår at det fremgår av påtaleinstruksen § 9-4 a tredje ledd første punktum at påtalemyndigheten skal initiere undersøkelser av egnethet «så snart som mulig». I andre punktum foreslås det inntatt at påtalemyndigheten ikke skal initiere undersøkelser dersom dette vil gå ut over etterforskning som kan føre til at fengsling likevel ikke er nødvendig. Dersom det er tilfelle, må slik etterforskning prioriteres. Dersom retten pålegger slike undersøkelser, skal påtalemyndigheten initiere undersøkelser straks, se forslaget til § 9-4 a tredje ledd tredje punktum.

Adgangen til å overlate innhenting av samtykker til kriminalomsorgen foreslås inntatt i § 9-4 a fjerde ledd. Se omtalen av forslaget til ny § 7A-3 ovenfor i punkt 4.1.2.

Videre foreslår departementet at det inntas nærmere krav til påtalemyndigheten dersom undersøkelser ikke kan initieres før varetektsfengsling, eller vilkårene for varetekt med elektronisk kontroll først foreligger på et tidspunkt da siktede allerede er varetektsfengslet. En løsning kunne vært at retten vurderte muligheten til senere overføring til gjennomføring med elektronisk kontroll i den føreste kjennelsen, og at påtalemyndigheten ble gitt myndighet til å foreta en slik overføring dersom forholdene senere ble ansett egnet. En slik løsning ville måtte forutsatt at vilkårene for fengsling fremdeles var oppfylt. Dette undergraver imidlertid ordningen med at gjennomføringsformen skal besluttes av retten. Det er retten som skal ta stilling til om gjennomføring som oppholdspåbud med elektronisk kontroll er «egnet», herunder vurdere forholdet til siktedes husstandsmedlemmer. Denne vurderingen kan først foretas når disse forholdene er undersøkt. Påtalemyndigheten vil i slike tilfeller måtte initiere undersøkelser, og bringe saken inn for retten, når forholdene ligger til rette for det, slik at retten kan ta stilling til om siktede eventuelt kan overføres til slik gjennomføring, se forslaget til ny § 9-4 a femte ledd i påtaleinstruksen. I enkelte tilfeller vil en slik ny rettsbehandling kunne sammenfalle i tid med et nytt fengslingsmøte. Ettersom en slik behandling ikke vil være førstegangsfengsling, kan spørsmålet om overføring til gjennomføring med elektronisk kontroll behandles skriftlig, dersom vilkårene for det er oppfylt, jf. straffeprosessloven § 185 fjerde ledd.

Som nevnt foreslår departementet at det skal være påtalemyndighetens ansvar å fremstille siktede. Det foreslås derfor en ny § 9-4 b i påtaleinstruksen som slår fast at siktede kan fremstilles ved behov, dersom ikke sikkerhetsmessige eller kapasitetsmessige hensyn taler mot. Departementet legger til grunn at omfanget av fremstillinger vil være begrenset. Det vil først og fremst være snakk om fremstilling til avhør, fengslingsmøter, til nødvendig helsehjelp mv. Ettersom siktede ikke selv kan sørge for nødvendig helsehjelp, og ikke har tilgang til helsehjelp i fengsel, skal slik fremstilling prioriteres. For øvrig gjelder alminnelige regler om fremstilling for retten.

Videre foreslår departementet at påtalemyndigheten skal orientere kriminalomsorgen dersom siktede blir pågrepet, fengslet eller på annen måte innbragt av politiet på en måte som påvirker gjennomføringen av varetekt med elektronisk kontroll, se forslaget til § 9-4 d. Departementet ber om høringsinstansenes syn på om dette bør reguleres i påtaleinstruksen, eller om dette bør reguleres i avtale mellom etatene.

4.1.3.3 *Tilbaketrekking av samtykke, brudd på vilkår eller manglende egnethet under gjennomføringen av varetekt med elektronisk kontroll*

Departementet foreslår å regulere hva som skjer dersom et avgitt samtykke trekkes etter at fengslingskjennelsen er avsagt. Så lenge fengslingsperioden ikke er over og vilkårene for fengsling fremdeles er oppfylt, vil det være grunnlag for å innsette siktede i fengsel. Departementet foreslår at påtalemyndigheten i et slikt tilfelle «straks» må vurdere om siktede skal løslates, jf. straffeprosessloven § 187 a, eller pågripes for innsetting i fengsel. Dette foreslås regulert i ny § 9-4 c første ledd i påtaleinstruksen.

Dersom siktede bryter vilkårene for oppholdspåbudet, eller begår nye straffbare forhold under gjennomføringen, eller dersom gjennomføring med oppholdspåbud med elektronisk kontroll ikke lenger er egnet, må påtalemyndigheten straks avgjøre om varetektsfengslingen med elektronisk kontroll skal opprettholdes eller om siktede skal fremstilles for ordinær varetektsfengsling. Dette foreslås regulert i påtaleinstruksen § 9-4 c andre ledd. Dersom vilkårene for fortsatt varetektsfengsling ikke lenger er oppfylt, skal siktede løslates, jf. straffeprosessloven § 187 a. Det vises til adgangen til å begjære en fengslingskjennelse omgjort etter straffeprosessloven § 184 femte ledd.

Det kan stilles spørsmål om det er nødvendig med ny rettsbehandling dersom vilkårene brytes. Retten har allerede vurdert om vilkårene for varetektsfengsling var oppfylt da gjennomføringsformen med elektronisk kontroll ble ilagt. Et brudd på vilkårene vil imidlertid innebære at omstendighetene er endret. Departementet mener derfor at retten på nytt må vurdere om varetektsfengsling er forholdsmessig. Det er også retten som bør ta stilling til om siktede skal innsettes i fengsel eller om varetekt fremdeles skal gjennomføres som oppholdspåbud med elektronisk kontroll, til tross for bruddet. En slik ny behandling vil kunne sammenfalle i tid med et nytt fengslingsmøte, og vil uansett kunne gjennomføres skriftlig, dersom vilkårene for det er oppfylt, jf. straffeprosessloven § 185 fjerde ledd. Departementet kan ikke se at dette vil innebære en uforholdsmessig ressurskrevende ordning.

De ordinære reglene for etterlysning og pågrep vil gjelde både dersom et samtykke trekkes, gjennomføringsformen ikke lenger anses egnet og ved brudd på

vilkår for gjennomføringen. Dette foreslås slått fast i påtaleinstruksen § 9-4 c tredje ledd.

4.1.3.4 *Orientering til barnevernstjenesten*

Departementet foreslår som nevnt ikke noen hjemmel for innhenting av opplysninger fra barneverntjenesten i forbindelse med undersøkelsen av om varetekt kan gjennomføres med elektronisk kontroll. Imidlertid foreslår departementet en endring i påtaleinstruksen § 9-2 andre ledd. Departementet foreslår at påtalemyndigheten skal varsle barnevernet dersom siktede eller siktedes husstandsmedlemmer er mindreårige, og det er aktuelt å begjære varetektsgjennomføring med elektronisk kontroll. Barnevernet vil da kunne dele informasjon, blant annet med kriminalomsorgen, i den utstrekning det er nødvendig for å fremme barneverntjenestens oppgaver, jf. forvaltningsloven § 13 b første ledd nr. 5. Dette vil for eksempel kunne være informasjon barneverntjenesten har om forhold som vil kunne gjøre varetektsgjennomføring i felles bolig sikkerhetsmessig uegnet for et mindreårig husstandsmedlem. Dersom påtalemyndigheten mottar slik informasjon, må denne fremlegges for retten.

4.2 Elektronisk kontroll ved brudd på vilkår ved ungdomsstraff

4.2.1 Innledning

Det er som nevnt gitt en hjemmel for at domstolen, dersom det er nødvendig med elektronisk kontroll for å overholde vilkår om oppholdssted eller å unngå kontakt med bestemte personer, ved dom kan fastsette at straffegjennomføringen fortsetter med slike vilkår, se Prop. 139 L (2022–2023) punkt 21.2 side 199 flg. og straffeloven § 52 c nytt fjerde og femte ledd. Retten skal kunne ilegge oppholdspåbud, oppholdsforbud eller kontaktforbud.

Kriminalomsorgen har ansvaret for gjennomføringen og kontrollen med vilkårene, se proposisjonen punkt 21.2.2 side 202–203. Departementet foreslår derfor at bestemmelsene om gjennomføring og kontroll inntas i straffegjennomføringsforskriften, se punkt 4.2.2 nedenfor. Reglene foreslås i hovedsak utformet tilsvarende som for gjennomføringen av varetekt med elektronisk kontroll. I tillegg foreslår departementet en ny bestemmelse i forskrift om konfliktrådsbehandling om konfliktrådets håndtering av brudd på kontakt- og oppholdsrestriksjoner med elektronisk kontroll etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd, samt en bestemmelse om behandlingen av personopplysninger i den forbindelse, se punkt 4.2.3.

Når ungdommen blir ilagt elektronisk kontroll etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd, vil hen fremdeles være under gjennomføring av ungdomsstraffen. Dette krever tett samarbeid mellom konfliktrådet og kriminalomsorgen. Departementet forutsetter at det utarbeides en samarbeidsavtale mellom etatene i den grad det anses nødvendig.

4.2.2 Endring i straffegjennomføringsforskriften

4.2.2.1 *Hjemmel, plassering og forskriftens anvendelsesområde*

Straffeloven § 52 c nytt femte ledd femte punktum lyder:

«Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføringen av elektronisk kontroll, herunder om saksbehandlingen og behandling av personopplysninger ved slik kontroll.»

Forskriftsbestemmelsene foreslås inntatt i nytt kapittel 7B i straffegjennomføringsforskriften. Dette innebærer behov for en endring i straffegjennomføringsforskriftens § 1-1 om forskriftens anvendelsesområde. Departementet foreslår at det inntas et nytt fjerde punktum som slår fast at forskriften kapittel 7B gjelder elektronisk kontroll ilagt etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd.

4.2.2.2 *Kriminalomsorgens ansvar*

Departementet foreslår at det fremgår av straffegjennomføringsforskriften at kriminalomsorgen gjennomfører og kontrollerer vilkårene som er ilagt av retten etter straffegjennomføringsloven § 52 c fjerde og femte ledd. Dette foreslås inntatt i ny § 7B-1 i straffegjennomføringsforskriften. Som nevnt forutsetter departementet at kriminalomsorgen samarbeider tett med konfliktrådet.

Ettersom kontakt- og oppholdsrestriksjoner med elektronisk kontroll krever aktive bidrag fra ungdommen, bør ungdommens uttalelser om motivasjon for å overholde restriksjonene, og for å være underlagt elektronisk kontroll, tillegges stor vekt ved domstolens vurdering, se Prop. 139 L (2022–2023) punkt 21.2.3 side 203. For at ungdommen skal kunne gi en informert uttalelse om sin motivasjon, la departementet til grunn at ungdommen må få tilstrekkelig informasjon om utforming av restriksjonene, og om hvilke former for kontroll som kan tas i bruk.

Konfliktrådet plikter å orientere ungdommen om følgene av gjentatte brudd etter konfliktrådsloven § 31. Det vises også til ungdommens rett til medvirkning etter denne bestemmelsen og i § 22 b, se Prop. 139 L (2022–2023) punkt 9.4 side 92–93. Videre vises det til ungdommens medvirkningsrett i straffeloven § 52 c nytt fjerde ledd andre punktum. Departementet ser ikke behovet for ytterligere regulering av informasjonsplikten i forskrift, men ber om høringsinstansenes syn på dette.

4.2.2.3 *Ungdommens medvirkning*

Som departementet omtalte i Prop. 139 L (2022–2023) punkt 21.2.3 side 203 krever kontakt- og oppholdsrestriksjoner med elektronisk kontroll aktive bidrag fra ungdommen. Departementet foreslår derfor at medvirkningsplikten fremgår av forskriften, se forslaget til § 7B-2 i straffegjennomføringsforskriften. Den mest vesentlige forpliktelsen vil være plikten til å lade utstyret ved behov. I tillegg må ungdommen være tilgjengelig for kriminalomsorgen på telefon. Kriminalomsorgen kan også pålegge andre plikter så langt det er nødvendige for gjennomføringen. Hva som er «nødvendig for å gjennomføre kontrollen», vil representere en skranke for hva slags pålegg kriminalomsorgen kan gi, og for hva slags bistand ungdommen må yte.

Videre foreslår departementet å forskriftsfeste at handlinger som ellers ville utløst alarmen, herunder opphold innenfor en forbudssone eller utenfor en påbudssone, bare kan skje etter tillatelse fra konfliktrådet, se forslaget til straffegjennomføringsforskriften § 7B-2 andre ledd. Dette krever tett samarbeid mellom konfliktrådet og kriminalomsorgen.

Forslaget til bestemmelse om ungdommens plikt til medvirkning tilsvarer i hovedsak ny § 222 h andre og tredje punktum i straffeprosessloven (ikke trådt i kraft).

4.2.2.4 *Kriminalomsorgens kontroll*

Det nærmere innholdet i kriminalomsorgens kontroll, herunder valg av teknologi, foreslås i hovedsak regulert etter de samme reglene som gjelder for *straffegjennomføring med elektronisk kontroll*, se forslaget til § 7B-3. Kontrollen skal tilpasses den enkelte ungdommen, og skal ikke være mer omfattende eller inngripende enn det som er nødvendig for å kontrollere at de domstolfastsatte vilkårene overholdes, se første ledd. Kriminalomsorgen kan foreta hjemmebesøk, samt besøk på skolen eller ungdommens arbeidsplass, for å kontrollere at vilkårene overholdes.

I utgangspunktet skal det kun brukes «teknologi som viser at ungdommen oppholder seg på et på forhånd bestemt sted (områdelokalisering)», se andre ledd. Dette vil normalt være RF-teknologi, men ordlyden er ment å ikke utelukke andre tekniske løsninger, se forslaget til § 7A-6 andre ledd og punkt 4.1.2.7 ovenfor. Dersom slik kontroll ikke anses tilstrekkelig, gis kriminalomsorgen myndighet til å beslutte bruk av situasjonsbestemt sporing og videosamtale. Videosamtale kan brukes til å identifisere siktede og til å kontrollere at vilkårene som er satt av retten blir oppfylt. Videosamtale kan også brukes som et alternativ til kontrollbesøk etter første ledd. Bestemmelsens utforming er i hovedsak basert på den tilsvarende bestemmelsen for straffegjennomføring med elektronisk kontroll i straffegjennomføringsforskriften § 7-5. Språklige endringer som ikke er nærmere omtalt, er ikke ment å innebære realitetsendringer.

Departementet foreslår å ikke åpne for aktiv (kontinuerlig) sporing av ungdommen, og heller ikke videosamtale med sporing eller posisjonering. Ungdommen skal likevel kunne spores dersom vilkårene satt av retten brytes (situasjonsbestemt sporing). Det vises til at det ved *kontaktforbud med elektronisk kontroll* kun er anledning til å benytte situasjonsbestemt sporing, jf. straffeloven § 57 femte ledd andre punktum. Adgangen til å ilegge slik sporing forutsetter at områdelokalisering ikke er tilstrekkelig for kontrollere at de vilkårene som er ilagt av retten overholdes, og at slik kontroll anses nødvendig. Forutsatt at disse vilkårene er oppfylt, kan kriminalomsorgen også beslutte bruk av videosamtale og kontroll av biometri. Det foreslås ikke adgang til bruk av fjernalkoholtesting, da rusforbud ikke kan ilegges av retten etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd.

Vurderingen av hvilke kontrollformer som skal benyttes må først og fremst basere seg på formålet med kontrollen, herunder risikoen for brudd og hvem kontrollen skal verne. Det kan for eksempel være nødvendig med strengere og mer inngripende kontroll for å verne andre mot vold og trusler fra ungdommen, enn for å hindre ungdommen å begå ny, mindre alvorlig kriminalitet. Kontrollen skal uansett ikke være strengere eller mer omfattende enn det som er nødvendig for å ivareta formålet, jf. forslaget til § 7B-3 første ledd andre punktum. I § 7B-3 tredje ledd foreslår departementet å innta en bestemmelse om at siktede skal informeres om hva slags teknologi som tas i bruk, og om hvilke personopplysninger som vil bli behandlet som følge av bruken. Det vises for øvrig til omtalen av forslaget til tilsvarende bestemmelse for gjennomføringen av varetekt med elektronisk kontroll i punkt 4.1.2.7 ovenfor.

4.2.2.5 *Brudd på oppholds- og kontaktrestriksjoner ilagt av retten*

Departementet har vurdert om brudd på restriksjoner fastsatt av retten etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd skal håndteres på en annen måte enn andre brudd på vilkårene for ungdomsstraff. Et alternativ kan være at brudd på domstolfastsatte restriksjoner automatisk fører til at saken skal opp for retten på nytt. Brudd kan imidlertid arte seg svært forskjellig. For eksempel vil ett enkelt brudd på et oppholdsforbud med et legitimt formål, for eksempel for å oppsøke et bibliotek, et kjøpesenter for å handle, en venn som ikke er del av et kriminelt miljø e.l., være mindre alvorlig enn dersom ungdommen aktivt og gjentatte ganger oppsøker et konkret sted eller en person som vedkommende har er ilagt forbud mot å oppsøke. Departementet mener derfor at brudd på restriksjoner ilagt etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd i utgangspunktet bør håndteres som brudd på vilkårene for ungdomsstraffen. Departementet mener imidlertid at brudd på vilkår ilagt av retten etter straffeloven § 52 c nytt fjerde og femte ledd, ikke bør kunne møtes med nytt ungdomsplanmøte, slik det er adgang til ved brudd på ungdomsstraff. Ved brudd på domstolfastsatte vilkår, foreslår departementet at ungdomskoordinatoren skal være begrenset til å kunne innstille på at saken bringes inn for retten på nytt. Det vil imidlertid være opp til ungdomskoordinatoren å vurdere om et brudd er alvorlig nok til at slik innstilling skal sendes. Konkret foreslår departementet en forskriftsbestemmelse i straffegjennomføringsforskriften § 7B-4 om at kriminalomsorgen skal melde brudd til konfliktrådet. Kriminalomsorgen kan i den forbindelse dele de opplysningene som er nødvendige for konfliktrådets behandling av bruddsaken.

4.2.2.6 *Behandling av personopplysninger*

Behandlingen av personopplysninger foreslås regulert på tilsvarende måte som for varetekt med elektronisk kontroll, se forslaget til § 7B-5. Det vises til omtalen i punkt 4.1.2.10 ovenfor.

4.2.3 Endring i forskrift om konfliktrådsbehandling

4.2.3.1 *Hjemmel og plassering*

Endringene i forskrift om konfliktrådsbehandling, om gjennomføring av elektronisk kontroll ved brudd på vilkår ved ungdomsstraff, foreslås inntatt som nytt kapittel 3 A i forskrift om konfliktrådsbehandling.

4.2.3.2 *Nytt ungdomsplanmøte*

Vilkårene om oppholds- og kontaktrestriksjoner etter § 52 c nytt fjerde og femte ledd vil erstatte eventuelle vilkår om oppholds- og kontaktrestriksjoner fastsatt i ungdomsplanen eller etter konfliktrådsloven, i den utstrekning disse vilkårene omfatter de samme områdene eller de samme personene som de domstolfastsatte vilkårene, se nærmere i Prop. 139 L (2022–2023) punkt 21.2.2 side 203. Ved behov for justering av ungdomsplanen som følge av de domstolfastsatte vilkårene, må ungdomskoordinatoren innkalle til nytt ungdomsplanmøte, se forslaget til ny § 9 a i forskrift om konfliktrådsbehandling. Dersom ungdomsplanen ikke hadde vilkår om oppholds- eller kontaktrestriksjoner, fortsetter oppfølgingen av ungdomsplanen som tidligere.

4.2.3.3 *Tillatelse til handlinger som ellers ville utløst alarmen*

Som nevnt ovenfor foreslår departementet at handlinger som ellers ville utløse alarmen, herunder opphold innenfor en forbudssone eller utenfor en påbudssone, bare kan skje etter tillatelse fra konfliktrådet, se forslaget til § 9 b i forskrift om konfliktrådsbehandling. Ettersom det er konfliktrådet som er ansvarlig for gjennomføringen av ungdomsstraffen, er det konfliktrådet som antas å ha best kunnskap om hvilke behov ungdommen har og hvilken eventuell risiko det innebærer å innvilge slike avvik fra vilkårene.

Dersom konfliktrådet gir tillatelse til handlinger som ellers ville utløst alarmen, kreves det tett samarbeid med kriminalomsorgen som kontrollmyndighet. Departementet legger til grunn at slikt samarbeid best løses ved en avtale mellom etatene.

Departementet understreker at det skal være en viss terskel for å få tillatelse til handling som ellers ville utløst alarmen, og således går utover de domstolfastsatte vilkårene. Slik tillatelse skal derfor bare kunne gis dersom vektige grunner taler for det, og gis for et bestemt formål og i et avgrenset tidsrom. Aktuelle formål kan for eksempel være oppmøte til nødvendig behandling eller særlig store livshendelser.

4.2.3.4 *Brudd på vilkår fastsatt etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd*

Videre foreslår departementet en ny bestemmelse i forskrift om konfliktrådsbehandling § 9 c som regulerer konfliktrådets behandling av saker om brudd på de domstolfastsatte vilkårene. Som nevnt foreslår departementet at slike saker behandles av konfliktrådet på samme måte som brudd på øvrige vilkår for ungdomsstraffen, men med den forskjell at brudd på domstolfastsatte vilkår bare kan føre til innstilling på at saken bringes inn for retten på nytt etter konfliktrådsloven § 31 tredje ledd andre alternativ bokstav a–c. Et slikt brudd kan altså ikke møtes med nytt ungdomsplanmøte.

4.2.3.5 *Behandling av personopplysninger*

Konfliktrådet vil kunne få kontrollopplysninger fra den elektroniske kontrollen i sak om tillatelse til handlinger som ellers ville utløst alarmen og ved behandling av sak om brudd på de domstolfastsatte vilkårene. Departementet foreslår å forskriftsfeste at konfliktrådet bare kan behandle kontrollopplysninger fra den elektroniske kontrollen i den utstrekning det er nødvendig for behandling av disse sakstypene, se forslaget til § 9 d i forskrift til konfliktrådsbehandling.

For øvrig foreslår departementet å regulere kravene om sletting tilsvarende som for påtalemyndigheten etter straffeprosessloven § 216 n. Kriminalomsorgen plikter etter forslaget å oversende sine registrerte kontrollopplysninger til påtalemyndigheten, se forslaget til ny § 7B-5 andre ledd i straffegjennomføringsforskriften. Departementet legger derfor til grunn at konfliktrådets sletting av opplysninger ikke vil føre til at viktig informasjon vil gå tapt. Konfliktrådet plikter å slette kontrollopplysninger så snart som mulig, og senest ved opphør av den elektroniske kontrollen, med mindre opplysningene er av betydning for konfliktrådets behandling av brudd- eller straffesaken.

4.3 Endring i politiregisterforskriften

Endringene i politiregisterforskriften foreslås inntatt som ny § 25-4 a i politiregisterforskriften.

Påtalemyndighetens plikt til å slette opplysninger registrert ved gjennomføring av varetekt med elektronisk kontroll, foreslås regulert på samme måte som i straffeprosessloven § 216 n. Ny § 25-4 a i politiregisterforskriften foreslås å regulere både plikten til å slette opplysninger registrert ved gjennomføringen av varetekt med elektronisk kontroll og opplysninger registrert ved elektronisk kontroll ilagt etter nytt fjerde og femte ledd i straffeloven § 52 c. Opplysninger om tidspunkt for på- og avlenking regnes ikke som opplysninger registrert ved gjennomføring av varetekt med elektronisk kontroll, jf. forslaget til § 25-4 a andre punktum. Slike opplysninger registreres på samme måte som innsettelse og løslatelse fra arrest og varetektsfengsel.

4.4 Elektronisk kontroll ved kombinasjon av ungdomsstraff og kontaktforbud

Departementet foreslår som nevnt ikke forskriftsbestemmelser om gjennomføring av kontaktforbud med elektronisk kontroll i kombinasjon med ungdomsstraff. Det vises til at gjennomføringsformen skal være den samme som ved kombinasjonen med ubetinget fengsel etter straffeloven §§ 57 og 58, se Prop. 139 L (2022–2023) punkt 13.2.5. Etter § 57 femte ledd sjette punktum, kan Kongen gi nærmere regler «om gjennomføringen av elektronisk kontroll, herunder om behandling av personopplysninger i forbindelse med slik kontroll» i forskrift. Denne forskriftshjemmelen er så langt ikke benyttet. Departementet mener at gjennomføringen er godt nok regulert i loven, retningslinjer og samarbeidsavtalen mellom politiet og kriminalomsorgen. Ved behov, kan tilsvarende avtale inngås mellom politiet, kriminalomsorgen og konfliktrådene.

Straffeloven § 57 femte ledd inneholder regler om gjennomføringen av kontaktforbud. Bestemmelsen er foreslått utvidet i Prop. 128 L (2022–2023). Slik bestemmelsen er foreslått, plikter domfelte å yte den bistand og å følge de instruksjoner som gis av politiet og som er nødvendig for å gjennomføre den elektroniske kontrollen. Opphold som ville utløst alarmen kan bare foretas med bistand fra politiet, og opphold i forbudssonen kan bare foretas etter tillatelse fra politiet. Av § 57 femte ledd andre punktum følger det at det bare kan registreres «opplysninger om at den domfelte beveger seg innenfor områder omfattet av kontaktforbudet, opplysninger om at den domfelte beveger seg i nærheten av fornærmede, og opplysninger om uteblitte signaler fra kontrollutstyret» (situasjonsbestemt sporing).

Politiet har ansvaret for gjennomføringen av kontaktforbud med elektronisk kontroll, men kan overføre oppgaver til kriminalomsorgen etter nærmere avtale. Som nevnt er det utarbeidet en egen samarbeidsavtale 16. desember 2014 mellom politiet og kriminalomsorgen som regulerer ansvars- og arbeidsdelingen rundt ordningen. Kriminalomsorgen bistår politiet med drift av den elektroniske kontrollen i form av å foreta på- og avlenking, håndtering av tekniske hendelser og å avdekke, håndtere og rapportere tekniske feilsituasjoner. Kriminalomsorgen har ikke ansvar for oppfølging av den domfelte.

Sporingsdata skal kun lagres når det utløses en alarm hos operasjonssentralen, og opplysningene behandles etter reglene i politiregisterloven. Videre er påtalemyndigheten som nevnt ansvarlig for at opplysninger registrert ved elektronisk kontroll med kontaktforbud «snarest mulig» slettes dersom de er «uten betydning for forebyggelsen eller etterforskningen av straffbare forhold», jf. straffeprosessloven § 216 n. Nærmere regler om gjennomføringen er gitt i rundskriv RA-2019-2 og RPOD-2013-3. I straffeloven § 58 er det gitt nærmere regler om varighet og rettslig prøving.

Departementet ser ikke behov for ytterligere regulering av gjennomføringen av kontaktforbud med elektronisk kontroll i kombinasjon med ungdomsstraff.

4.5 Øvrige endringer

4.5.1 Forslag til endring i forskrift om konfliktrådsbehandling

I forskrift om konfliktrådsbehandling § 1 tredje ledd heter det:

«Konfliktrådene behandler saker etter konfliktrådsloven § 1 og kan ikke instrueres om avgjørelsen i en sak.»

I ny § 22 e i konfliktrådsloven er det gitt klagerett på enkelte avgjørelser i konfliktrådet, se nærmere i Prop. 139 L (2022–2023) kapittel 19. Klageorganet er Sekretariatet for konfliktrådene. Som et overordnet klageorgan vil Sekretariatet for konfliktrådene kunne instruere konfliktrådene. Departementet foreslår derfor å endre § 1 tredje ledd i forskrift om konfliktrådsbehandling, slik at det ikke lenger fremgår at konfliktrådene ikke kan instrueres om avgjørelsen i en sak. Konfliktrådene er likevel ment å ha en selvstendig rolle i gjennomføringen av den gjenopprettende prosessen i den enkelte saken. Det vises til at hver sak krever individuell tilpasning, som konfliktrådet vil være nærmest til å gjennomføre. Departementet legger til grunn at Sekretariatet ikke vil instruere konfliktrådene i større grad enn det som anses nødvendig for å ivareta sin rolle som overordnet klageorgan. Departementet understreker likevel at avstanden mellom konfliktrådene og Sekretariatet for konfliktrådene må være tilstrekkelig til at klageretten etter ny § 22 e er reell.

For å gjenspeile klageretten, foreslår departementet videre en endring av forskrift om konfliktrådsbehandling § 10, som nå slår fast at konfliktrådets avgjørelser ikke kan påklages. Dette utgangspunktet opprettholdes, men det foreslås inntatt et unntak for de tilfeller der klagerett er gitt i konfliktrådsloven § 22 e.

Ordningen med oppnevning utvalg er opphevet, og kompetansen til å oppnevne meklere er lagt til konfliktrådslederen, se Prop. 139 L (2022–2023) punkt 27.1.4 side 128–129. Departementet foreslår derfor å endre forskrift om konfliktrådsbehandling § 2 for å gjenspeile dette. Som følge av lovendringen foreslår departementet også å oppheve § 2 andre ledd, samt tredje ledd andre punktum.

Videre foreslår departementet å endre overskriften i forskrift om konfliktrådsbehandling kapittel 3 for å samsvare med begrepsbruken i konfliktrådsloven, se Prop. 139 L (2022–2023) kapittel 6.4 side 57.

Forskrift om konfliktrådsbehandling § 11 slår fast at dokumenter «som ikke sendes tilbake til påtalemyndigheten og kopi av inngåtte avtaler, skal arkiveres forsvarlig

og oppbevares i henhold til gjeldende regelverk». Dokumenter overføres nå elektronisk, og konfliktrådet sender derfor ikke dokumenter i retur til påtalemyndigheten. At konfliktrådet for øvrig skal følge gjeldende regler for arkivering, journalføring og oppbevaring av dokumenter, følger av lov 4. desember 1992 nr. 126 om arkiv (arkivlova) og lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) med tilhørende forskrifter. En særskilt regulering av dette i forskrift om konfliktrådsbehandling er derfor overflødig, og § 11 foreslås opphevet.

4.5.2 Forslag til endring i påtaleinstruksen

Departementet foreslår å endre påtaleinstruksen § 18 A-3 andre ledd første punktum. Henvisningen der til konfliktrådsloven § 16 viser til den nå opphevede loven 15. mars 1991 nr. 3 om meglings i konfliktråd. Riktig henvisning skal være til konfliktrådsloven (lov 20. juni 2024 nr. 49) § 21.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

De foreslåtte forskriftsbestemmelsene utfyller og presiserer lovendringene i konfliktrådsloven, straffeloven og straffeprosessloven mv. Departementet kan ikke se at forslagene innebærer økonomiske eller administrative konsekvenser utover det som fremgår i Prop. 139 L (2022–2023) kapittel 31. Departementet understreker at forslag som har betydelige økonomiske konsekvenser, ikke vil tre i kraft før det er budsjettmessig dekning for tiltakene.

6 Forslag til forskriftsendringer

6.1 Endring i straffegjennomføringsforskriften (forskrift 22. februar 2002)

6.1.1 Endring i kapittel 1

Fastsettes ved kgl.res. med hjemmel i lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff (straffeloven) § 52 c.

§ 1-1 ny fjerde punktum skal lyde:

For oppholdsrestriksjoner med elektronisk kontroll ilagt etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd gjelder forskriften kapittel 7B.

6.1.2 Nytt Kapittel 7A. Gjennomføring av varetekt med elektronisk kontroll

Fastsettes ved kgl.res. med hjemmel i lov 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven) § 184 b.

§ 7A-1 *Kriminalomsorgens ansvar*

Kriminalomsorgen undersøker om varetekt med elektronisk kontroll etter straffeprosessloven § 184 b er en egnet gjennomføringsform, og gjennomfører og kontrollerer varetektsformen.

§ 7A-2 Undersøkelse av egnethet

Dersom påtalemyndigheten ber om det, undersøker kriminalomsorgen om siktede er egnet for gjennomføring av varetekt som oppholdspåbud med elektronisk kontroll, om siktede har egnet oppholdssted og om forholdene for øvrig ligger til rette for slik gjennomføring.

Undersøkelsene skal foretas så snart som mulig, og tilpasses den tiden kriminalomsorgen har til rådighet, samt eventuelle sikkerhetsmessige forhold eller andre særlige forhold hos siktede.

§ 7A-3 Informasjon til og samtykke fra siktede, husstandsmedlemmer og verger

Kriminalomsorgen skal informere siktede og siktedes husstandsmedlemmer om hva det vil innebære for dem at siktede gjennomfører varetekt som oppholdspåbud med elektronisk kontroll. Siktede skal også informeres om konsekvensene av brudd på vilkårene for slik gjennomføring. Kriminalomsorgen kan også innhente samtykker dersom påtalemyndigheten ikke allerede har innhentet dette.

Informasjon til siktedes husstandsmedlemmer gis, og samtykke innhentes, uten siktede til stede.

Siktede og siktedes husstandsmedlemmer skal samtykke til at kriminalomsorgen, eller andre som kriminalomsorgen bemyndiger, foretar hjemmebesøk i vareteksperioden.

Dersom siktede eller noen av siktedes husstandsmedlemmer er mindreårige, gjelder reglene i første, andre og tredje ledd tilsvarende for den mindreåriges verger.

Mindreårige gis informasjon og anledning til å uttale seg i tråd med deres alder og modenhet, jf. straffeprosessloven § 184 b andre ledd andre punktum.

Samtykke etter straffeprosessloven § 184 b andre ledd skal være skriftlig.

§ 7A-4 Informasjon til påtalemyndigheten

Kriminalomsorgen skal orientere påtalemyndigheten om resultatet av de foretatte undersøkelsene etter § 7A-2 og eventuelle innhentede samtykker etter § 7A-3 uten ugrunnet opphold.

Den som mottar informasjon om at et avgitt samtykke er trukket, må straks orientere påtalemyndigheten om dette.

§ 7A-5 Siktedes medvirkning

Siktede plikter å yte den bistand og å følge de instruksjoner som gis av påtalemyndigheten eller kriminalomsorgen og som er nødvendig for å gjennomføre kontroll etter § 7A-6. Siktede må blant annet vedlikeholde kontrollutstyret, herunder sørge for at enheten er ladet og at den har dekning. I tillegg må siktede være tilgjengelig for kriminalomsorgen på telefon.

Siktede skal unnlate å bruke rusmidler eller andre stoffer som ikke er lovlig foreskrevet.

§ 7A-6 Kontroll med overholdelse av vilkårene for oppholdspåbudet

Kriminalomsorgen skal kontrollere at de fastsatte vilkårene for oppholdspåbud overholdes, og kan herunder foreta uanmeldte kontrollbesøk der oppholdsforbudet gjennomføres. Kontrollen skal tilpasses risikoen den enkelte siktede vil utgjøre, og ikke være strengere, mer omfattende eller vare lenger enn det som er nødvendig for å ivareta formålet med kontrollen.

Den siktede skal kontrolleres med teknologi som viser at siktede oppholder seg på et på forhånd bestemt sted (områdelokalisering). Dersom alarmen utløses eller kriminalomsorgen ikke oppnår kontakt med siktede, skal kontinuerlig sporing av siktedes geografiske posisjon (aktiv sporing) aktiveres umiddelbart. Aktiv sporing skal også benyttes dersom siktede skal bevege seg utenfor det på forhånd bestemte stedet. Dette gjelder likevel ikke i tilfeller som nevnt i § 7A-7.

Dersom kontroll etter andre ledd ikke er tilstrekkelig for å kontrollere at vilkårene for oppholdspåbud med elektronisk kontroll overholdes, kan kriminalomsorgen, når det anses nødvendig, i tillegg beslutte bruk av

- a. videosamtale med eller uten posisjonering
- b. fjernalkoholtesting
- c. kontroll av biometri, herunder fingeravtrykk og ansiktsgjenkjenning.

Videosamtale etter tredje ledd bokstav a kan brukes til å identifisere siktede og kontrollere at vilkårene som er satt etter straffeprosessloven § 184 b blir oppfylt. Videosamtale kan også brukes som et alternativ til kontrollbesøk etter første ledd.

Kontroll av biometri etter tredje ledd bokstav c kan benyttes for å identifisere domfelte når formålet ikke kan oppnås på en mindre inngripende måte.

Før teknologi etter tredje ledd tas i bruk, skal kriminalomsorgen informere siktede om at slik teknologi tas i bruk og hvilke personopplysninger som vil bli behandlet som følge av bruken.

Kriminalomsorgen kan pålegge siktede å avgi urinprøve, utåndingsprøve eller blodprøve eller å medvirke til andre undersøkelser som kan skje uten fare eller særlig ubehag, for å avdekke forhold som nevnt i § 7A-5 andre ledd. Blodprøve kan bare tas av helsepersonell.

§ 7A-7 Fremstillinger

Fremstillinger som ikke følger av kjennelsen, eller andre handlinger som ellers ville utløst alarmen, kan kun gjennomføres i følge med politiet eller den som politiet bemyndiger.

§ 7A-8 Meldeplikt ved brudd på vilkår eller manglende egnethet under gjennomføringen av varetekt med elektronisk kontroll

Dersom siktede bryter vilkårene for gjennomføringen av oppholdspåbudet eller begår nye straffbare forhold under gjennomføringen, eller dersom gjennomføring med oppholdspåbud med elektronisk kontroll ikke lenger er egnet, skal kriminalomsorgen straks melde dette til påtalemyndigheten.

Kriminalomsorgen kan i den forbindelse dele opplysningene som er nødvendige for påtalemyndighetens behandling av bruddsaken.

§ 7A-9 Behandling av personopplysninger

Ved kontroll med overholdelse av vilkårene for oppholdspåbud kan det bare behandles opplysninger som er innhentet i tråd med § 7A-6. Opplysningene kan kun behandles av den som har tjenstlig behov for det.

Kriminalomsorgen skal snarest mulig, og senest når oppholdspåbudet er opphørt, oversende opplysningene etter første ledd til påtalemyndigheten for videre behandling. Eventuell videre lagring skal skje hos påtalemyndigheten.

Opplysninger etter første ledd skal ikke deles ut over de tilfellene og i den utstrekning som følger av andre ledd og § 7A-8 andre punktum.

6.1.3 Nytt Kapittel 7B. Gjennomføring av oppholds- og kontaktrestriksjoner med elektronisk kontroll etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd

Fastsettes ved kgl.res. med hjemmel i lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff (straffeloven) § 52 c.

§ 7B-1 Kriminalomsorgens ansvar

Kriminalomsorgen gjennomfører og kontrollerer vilkårene som er fastsatt av retten etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd. Konfliktrådet følger opp vilkår fastsatt etter konfliktrådsloven.

§ 7B-2 Ungdommens medvirkning

Ungdommen plikter å yte den bistand, og å følge de instruksjoner, som gis av kriminalomsorgen, og som er nødvendig for å gjennomføre kontroll etter § 7B-3. Ungdommen må blant annet vedlikeholde kontrollutstyret, herunder sørge for at enheten er ladet og at den har dekning. I tillegg må ungdommen være tilgjengelig for kriminalomsorgen på telefon.

Handlinger som ellers ville utløst alarmer, herunder opphold innenfor en forbudssone eller utenfor en påbudssone, kan bare skje etter tillatelse fra konfliktrådet.

§ 7B-3 Kontroll

Kriminalomsorgen skal kontrollere at de domstolfastsatte vilkårene for oppholds- og kontaktrestriksjoner overholdes, og kan herunder foreta uanmeldte kontrollbesøk i hjemmet, på skolen eller på sysselsettingsplassen. Kontrollen skal tilpasses den enkelte ungdommen, og ikke være strengere eller mer omfattende enn det som er nødvendig for å ivareta formålet med kontrollen.

Ungdommen skal underlegges kontroll med teknologi som viser at ungdommen oppholder seg på et på forhånd bestemt sted (områdelokalisering). Dersom slik kontroll ikke er tilstrekkelig for å kontrollere at de domstolfastsatte vilkårene overholdes, kan kriminalomsorgen i tillegg beslutte bruk av

a. sporing som aktiveres når ungdommen bryter vilkår fastsatt av retten (situasjonsbestemt sporing)

b. videosamtale

c. kontroll av biometri, herunder fingeravtrykk og ansiktsgjenkjenning.

Videosamtale kan brukes til å identifisere ungdommen og kontrollere at vilkårene som er satt etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd blir oppfylt. Videosamtale kan også brukes som et alternativ til kontrollbesøk etter første ledd.

Kontroll av biometri etter tredje ledd bokstav c kan benyttes for å identifisere domfelte når formålet ikke kan oppnås på en mindre inngripende måte.

Før teknologi etter tredje ledd tas i bruk, skal kriminalomsorgen informere ungdommen om at slik teknologi tas i bruk og hvilke personopplysninger som vil bli behandlet som følge av bruken.

§ 7B-4 Meldeplikt ved brudd på vilkår

Dersom domfelte bryter vilkårene retten har satt, skal kriminalomsorgen straks melde dette til konfliktrådet. Kriminalomsorgen kan dele de opplysningene som er nødvendige for konfliktrådets behandling av bruddsaken.

§ 7B-5 Behandling av personopplysninger

Ved kontroll med overholdelse av vilkårene fastsatt etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd, kan det bare behandles opplysninger som er innhentet i tråd med § 7B-3. Opplysningene kan kun behandles av den som har tjenstlig behov for det.

Kriminalomsorgen skal snarest mulig, og senest når oppholdspåbudet er opphørt, oversende opplysningene etter første ledd til påtalemyndigheten for videre behandling. Eventuell videre lagring skal skje hos påtalemyndigheten.

Opplysninger etter første ledd skal ikke deles ut over de tilfellene og i den utstrekning som følger av andre ledd og § 7B-4 andre punktum.

6.2 Endring i påtaleinstruksen (forskrift 28. juni 1985 nr. 1679)

6.2.1 Endring i kapittel 9

Fastsettes ved kgl.res. med hjemmel i lov 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven) § 184 b.

§ 9-2 andre ledd skal lyde:

Blir det aktuelt å begjære fengsling av en person under 18 år, skal kommunens barneverntjeneste om mulig underrettes om dette. Det samme gjelder dersom det blir aktuelt å begjære fengsling med elektronisk kontroll etter straffeprosessloven § 184 b, og siktede eller noen av siktede husstandsmedlemmer er under 18 år.

Ny §§ 9-4 a til 9-4 d skal lyde:

§ 9-4 a *Undersøkelse av om varetekt kan gjennomføres med elektronisk kontroll*

Dersom oppholdspåbud med elektronisk kontroll er egnet til å ivareta formålene ved varetektsfengsling, skal påtalemyndigheten ta kontakt med kriminalomsorgen for å igangsette undersøkelser av om vilkårene for slik gjennomføring er oppfylt.

Dersom siktede er under 24 år, eller dersom det er grunn til å tro at siktede ikke vil være i stand til å gjennomføre varetekt i fengsel på grunn av vedkommendes helsesituasjon, skal dette tillegges stor vekt i påtalemyndighetens vurdering av om undersøkelser etter første ledd skal foretas.

Påtalemyndigheten skal initiere undersøkelser etter første ledd så snart som mulig. Undersøkelser skal likevel ikke gjennomføres dersom dette vil gå ut over etterforskning som kan føre til at fengsling likevel ikke er nødvendig. Dersom slike undersøkelser pålegges av retten, skal påtalemyndigheten straks sørge for at undersøkelsene igangsettes.

Innhenting av samtykke etter straffeprosessloven § 184 b andre ledd kan overlates til kriminalomsorgen.

Dersom forutsetningene for gjennomføring av varetekt som oppholdspåbud med elektronisk kontroll først foreligger etter at den siktede er varetektsfengslet, skal påtalemyndigheten straks bringe spørsmålet om overføring til oppholdspåbud med elektronisk kontroll inn for retten.

§ 9-4 b *Fremstilling*

Siktede kan ved behov fremstilles dersom ikke sikkerhetsmessige eller kapasitetsmessig hensyn taler mot.

§ 9-4 c *Tilbaketrekking av samtykke, brudd på vilkår eller manglende egnethet under gjennomføringen av varetekt med elektronisk kontroll*

Dersom et samtykke etter straffeprosessloven § 184 b andre ledd trekkes etter at fengslingskjennelsen er avsagt, må påtalemyndigheten straks vurdere om siktede skal løslates eller pågripes for innsetting i fengsel.

Dersom siktede bryter vilkårene for gjennomføringen eller begår nye straffbare forhold under gjennomføringen, eller dersom gjennomføring med oppholdspåbud med elektronisk kontroll ikke lenger er egnet, avgjør påtalemyndigheten straks om varetektsfengslingen med elektronisk kontroll skal opprettholdes, om siktede skal løslates eller om siktede skal fremstilles for ordinær varetektsfengsling.

Dersom samtykke trekkes, siktede bryter vilkårene for gjennomføring, begår nye straffbare forhold, eller dersom gjennomføringen ikke lenger er egnet, gjelder reglene om pågripelse i straffeprosessloven kapittel 14.

§ 9-4 d *Meldeplikt ved pågripelse, fengsling e.l.*

Påtalemyndigheten skal straks orientere kriminalomsorgen dersom siktede blir pågrepet, fengslet eller på annen måte innbrakt av politiet på en måte som får betydning for gjennomføringen av varetekt med elektronisk kontroll.

6.2.2 Endring i kapittel 18 A

Fastsettes av Justis- og beredskapsdepartementet med hjemmel i lov 20. juni 2014 nr. 49 om konfliktrådsbehandling (konfliktrådsloven) § 19.

§ 18 A-3 andre ledd første punktum skal lyde:

Dersom konfliktrådet gir melding om at en inngått avtale er brutt, avgjør påtalemyndigheten etter innstilling fra konfliktrådet, om bruddet er så vesentlig at det skal åpnes for ny straffeforfølgning etter konfliktrådsloven § 21.

6.3 Endring i politiregisterforskriften (forskrift 20. september 2013 nr. 1097)

Fastsettes ved kgl.res. med hjemmel i lov 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven) § 184 b og lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff (straffeloven) § 52 c.

Ny § 25-4 a skal lyde

§ 25-4 a *Behandling av personopplysninger fra elektronisk kontroll etter straffeprosessloven § 184 b og straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd*

Påtalemyndigheten skal sørge for at opplysninger som er registrert eller nedtegnet fra elektronisk kontroll av siktede etter straffeprosessloven § 184 b eller kontroll av ungdommen etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd, herunder eventuell overskuddsinformasjon, slettes snarest mulig, såfremt opplysningene er uten betydning for fengslings-, straffe- eller bruddsaken. Opplysninger om tidspunktet for på- og avlenking regnes ikke som opplysninger registrert eller nedtegnet fra elektronisk kontroll etter første punktum.

6.4 Endring i forskrift om konfliktrådsbehandling (forskrift 30. juni 2014 nr. 923)

6.4.1 Endring i kapittel 1

Fastsettes av Justis- og beredskapsdepartementet med hjemmel i lov 20. juni 2014 nr. 49 om konfliktrådsbehandling (konfliktrådsloven) § 1.

§ 1 tredje ledd skal lyde:

Konfliktrådet behandler saker etter konfliktrådsloven § 1.

§ 2 andre ledd skal lyde:

De ledige vervene skal normalt kunngjøres, og interesserte skal sende skriftlig søknad til konfliktrådslederen.

6.4.2 Endring i kapittel 3

Fastsettes av Justis- og beredskapsdepartementet med hjemmel i lov 20. juni 2014 nr. 49 om konfliktrådsbehandling (konfliktrådsloven) § 19.

Overskriften i kapittel 3 skal lyde:

Kapittel 3. Særregler for *mekling i konfliktråd*

6.4.3 Nytt Kapittel 3 A. Særregler for elektronisk kontroll ilagt etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd

Fastsettes ved kgl.res. med hjemmel i lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff (straffeloven) § 52 c.

§ 9 a Innkalling til nytt ungdomsplanmøte ved illeggelse av elektronisk kontroll etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd

Når domstolen har fastslått at ungdomsstraffen skal fortsette å løpe med elektronisk kontroll etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd, skal ungdomskoordinatoren innkalle til nytt ungdomsplanmøte etter konfliktrådsloven § 24 for å oppdatere ungdomsplanen, dersom det er behov for det.

Ungdomsplanen endres i den utstrekning det er nødvendig for å tilpasses de domstolfastsatte vilkårene.

§ 9 b Tillatelse til handlinger som ellers ville utløst alarmer ved elektronisk kontroll

Handlinger som ellers ville utløst alarmer, herunder opphold innenfor en forbudssone og utenfor en påbudssone, kan bare skje etter tillatelse fra konfliktrådet. Slik tillatelse skal kun gis dersom vektige grunner taler for det.

§ 9 c Behandling av brudd på vilkår ilagt av retten etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd

Dersom ungdommen bryter vilkårene retten har satt etter straffeloven § 52 c fjerde og femte ledd, kan ungdomskoordinatoren overføre saken til kriminalomsorgens regionale nivå med innstilling om at saken bringes inn for retten etter konfliktrådsloven § 31 tredje ledd andre alternativ bokstav a til c.

§ 9 d Behandling av personopplysninger ved elektronisk kontroll

Konfliktrådet kan bare behandle kontrollopplysninger fra den elektroniske kontrollen i den utstrekning det er nødvendig for å behandle en sak etter §§ 9 b eller 9 c.

Konfliktrådet skal sørge for at opplysninger etter første ledd, herunder eventuell overskuddsinformasjon, slettes snarest mulig, såfremt opplysningene er uten betydning for konfliktrådets behandling av brudd- eller straffesaken.

Kontrolldata skal slettes senest når den elektroniske kontrollen er opphørt, med mindre ungdommen har brutt vilkårene for oppholds- og/eller

kontaktrestriksjoner, og opplysningene er av betydning for konfliktrådets behandling av brudd- eller straffesaken.

6.4.4 Endring i kapittel 4

Fastsettes av Justis- og beredskapsdepartementet med hjemmel i lov 20. juni 2014 nr. 49 om konfliktrådsbehandling (konfliktrådsloven) § 19.

§ 10 Klage

Konfliktrådets avgjørelser kan ikke påklages, med mindre slik klageadgang følger av konfliktrådsloven § 22 e.

§ 11 oppheves.

6.5 Ikrafttredelse

Departementet foreslår at endringene trer i kraft samtidig med ikrafttredelsen av hjemmelsbestemmelsene. Det kan vedtas forskjellig ikrafttredelse for de forskjellige bestemmelsene.